

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס שם הקורס מפגש עם דמויות מקראיות

ד"ר איילת סיידלר | שם המחלקה
Biblical Protagonist | 01-802-30

מקוון	סוג הקורס:
4	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
קיץ	סמסטר:
קורס מקוון, שלוש פגישות זום/פא"פ יקבעו מראש	יום ושעה:
ניתן לתאם במייל	שעת קבלה:
Ayelet.Seidler@biu.ac.il	מייל מרצה:
האתר יפתח בסמוך לפתיחת הקורס	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

הקורס עוסק בדמויות נשים וגברים בסיפור המקראי בעיקר מספרות הנבואה והכתובים. המפגש עם הדמויות פותח בהיכרות עם התקופה בה חייה ופועלת הדמות ועובר למפגש עם הדמות והיכרות מעמיקה אתה. הלומדים נחשפים לדרכי אפיון הדמות בסיפור המקראי. באמצעות המפגש עם סיפורי הדמויות נחשף הלומד למסרים רבים של המקרא אותם מביאה התורה לידי ביטוי באמצעות הסיפורים.

מטרות/תוצרי הלמידה

ידע

1. הלומדים יכירו תקופות מקראיות שונות - שופטים, מלוכה, גלות בבל ידעו מה מאפיין תקופות אלו ומהי משמעותם ברצף ההיסטורי של תולדות עם ישראל במקרא.
2. הלומדים יכירו דמויות מקראיות שפעלו בתקופות שונות וידעו מה הייתה פעולתם של הדמויות, מה אפיין אותן, ובמה הן דומות או שונות לדמויות אחרות במקרא.
3. הלומדים ידעו שהסיפור מהווה כלי בידי המספר להעברת מסרים ורעיונות.
4. הלומדים ידעו שסיפור מקראי הוא סוגה ספרותית בעלת מאפיינים מוגדרים.
5. הלומדים יכירו מגוון פירושים לסיפור המקראי מהתנ"ך עצמו ועד לימינו אלו.

מיומנויות

1. הלומדים ידעו לזהות כלים ספרותיים אחדים בהם משתמש המספר המקראי
2. התלמידים ידעו לנתח את משמעות הסיפור בהתבסס על הכלים בהם משתמש המספר המקראי

ערכים (במידה ורלוונטי)

הדיון בסיפורים חושף את הלומדים לערכים הפרטיים והלאומיים של המקרא. במהלך הקורס הסטודנטים יפגשו ערכים אלו.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת
1.	מפגש פנים אל פנים/זום תחילת קורס היכרות עם תכני הקורס סיפור דוד ואביגיל כרקע לקריאת מאמר חובה	מענה לשאלות בגוגל פורמס, משחק התמצאות בספרי התנ"ך, תגובות בדרכים דיגטליות שונות במהלך המפגש		
2.	סיפור יוסף ופרשנות פמיניסטית כרקע למאמר אשת פוטיפר	מענה לשאלות בגוגל פורמס, משחק התמצאות בספרי התנ"ך, תגובות בדרכים דיגטליות שונות במהלך המפגש		
3.	מפגש פנים אל פנים/זום סיום קורס	מענה לשאלות בגוגל פורמס, משחק התמצאות בספרי התנ"ך, איסוף		

		תגובות באמצעות מצגת שיתופית.	אמצעים ספרותיים בסיפור המקראי – עיון רוחבי ביחידות הקורס	
4.	קריאת יחידה באתר כל יחידה מתבססת על עיון בפרק, בפרשנות ובמחקר		יחידת שמשון מבוא לספר שופטים	
5.	קריאת יחידה באתר		הולדת שמשון	
6.	קריאת יחידה באתר		נישואי שמשון לתמנית	
7.	קריאת יחידה באתר		שמשון ודלילה	
8.	קריאת יחידה באתר		סיפור שמשון ומשמעותו	בוחן מסכם ליחידה
9.	צפיה אהבה קנאה וכעס בסעודת החג במקרא		יחידת חנה סעודת חג במקרא	
10.	קריאת יחידה באתר		סעודת הזבח במשפחת אלקנה	
11.	קריאת יחידה באתר		נדרה של חנה	
12.	קריאת יחידה באתר		חנה משלמת את נדרה	
13.	קריאת יחידה באתר		חנה האם	בוחן מסכם ליחידה
14.	קריאת יחידה באתר		יחידת מיכל המלוכה בישראל - תקציר	
15.	קריאת יחידה באתר		נישואי דוד ומיכל	
16.	קריאת יחידה באתר		מיכל ממלטת את דוד	
17.	קריאת יחידה באתר		מיכל ויהונתן	
18.	קריאת יחידה באתר		מיכל ודוד - פירוד ואיחוד	
19.	קריאת יחידה באתר		מיכל בעד החלון	בוחן מסכם ליחידה
20.	קריאת יחידה באתר		יחידת אסתר גלות בבל, התקופה הפרסית ושיבת ציון – מבוא קצר	
21.			הדסה היא אסתר	
22.	קריאת יחידה באתר		אסתר בשירות עמה	
23.	קריאת יחידה באתר		אסתר והמשתה הראשון	
24.	קריאת יחידה באתר		אסתר והמשתה השני	
25.	קריאת יחידה באתר		אסתר המלכה	בוחן מסכם ליחידה
26.	יעל שמש, "אינה ראויה להגנה: אשת פוטיפר, מקר הסיפור המקראי והחקר הפמיניסטי (בר' לט 7 – 20)", , בית		אשת פוטיפר	

	מקרא נה,א (תש"ע), עמ' 46 – 76.			
	בן-איון ח', נשות דוד, ישראל 2005, דמותה של אביגיל עמ' 87 - 152		אביגיל אשת דוד	27.

(בקורס שנתי, יש להוסיף את המפגשים הנוספים)
*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

תיאור התוצר	משקל בציון הסופי
בוחן 1	10% מהציון הסופי
בוחן 2	10% מהציון הסופי
בוחן 3	10% מהציון הסופי
מבחן	70% מהציון הסופי
נוכחות פעילה בשיעורי הזום/פא"פ	3 נק' בנוס למפגש ובסה"כ 10 נק'

דרישות הקורס

על הלומדים בקורס לקרוא את תכני הקורס המופיעים באתר ולבצע בחנים בתאריכים שיקבעו לכך. את הבחנים ניתן יהיה לבצע בשעות הערב או הבוקר במועדים שיקבעו מראש. תלמידים שלא יהיו זמינים לבצע את הבוחן במועד שנקבע יתאמו עם המרצה מועד מיוחד עבורם. כל לומד חייב בביצוע 3 בחנים. הלומדים רשאים לבצע את כל הבחנים ומהם יבחרו הבחנים עם הציון הגבוה ביותר.

דרישות קדם

אין צורך בידע מוקדם ללימוד הקורס

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

ד. **ביבליוגרפיה:** (חובה/רשות)

תכני חובה לקורס

1. יעל שמש, "אינה ראויה להגנה: אשת פוטיפר, מקר הסיפור המקראי והחקר הפמיניסטי (בר' לט 7 – 20)", , בית מקרא נה,א (תש"ע), עמ' 46 – 76.
2. בן-איון ח', נשות דוד, דמותה של אביגיל עמ' 87 – 152, ישראל 2005
3. סימון אוריאלי, "נס ונדר בהולדת שמואל – מתן אלוהי ומתן אנושי", בתוך: הנ"ל, קריאה ספרותית במקרא: סיפורי הנביאים, ירושלים תשנ"ז עמ' 1-56

תכני העשרה – הדמויות בקורס

4. בן-איון חיה, נשות דוד, ישראל 2005, דמותה של מיכל עמ' 21 - 86.
5. ברלין אסתר, אסתר, (מקרא לישראל), ירושלים תשס"א.
6. גרוסמן יונתן, אסתר מגילת סתרים, ישראל 2013
7. זקוביץ יאיר, חיי שמשון, ירושלים תשמ"ב..
8. מלמט אברהם, "המנהיגות הכאריזמטית בספר שופטים", ישראל בתקופת המקרא, ירושלים תשמ"ג, עמ' 128–148.
9. סימון אוראל, בקש שלום ורדפהו, תל-אביב 2002, עמ' 94 – 113
10. עסיס אליהו, למען עמו ולמען עצמו סיפור של שלושה מנהיגים בספר שופטים, ישראל 2006.
11. עסיס אליהו, "משמעות סיפור לידת שמשון (שופטים יג)", שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום טו, ירושלים תשס"ה, עמ' 21 – 38.
12. קריב אברהם, שבעת עמודי התנ"ך [מהדורה מחודשת], ירושלים תשס"ב, עמ' 91 – 98.
13. רוזנסון ישראל, "צרעה-תמנה, עלייה ירידה", בית מקרא 41, ירושלים תשנ"ו.
14. Y. Amit, "Manoah promptly Followed his Wife (Judges 13.11) – on the Place of the Woman in Birth Narratives", in Athalya Brenner (ed.), A Feminist Companion to Judges, Sheffield 1993, pp. 146–156.
15. J. P Fokkelman, Narrative art and poetry in the books of Samuel, 1981
16. Fox, Michael V., Character and ideology in the book of Esther, Columbia: Univ. of South Carolina Pr., c1991
17. J. Berman, "Hadassah bat Abihail: the evolution from object to subject in the character of Esther", Journal of Biblical Literature 120,4 (2001), p. 647-669
18. E.L. Greenstein, 'The Riddle of Samaon', Prooftexts 1(1981), p.237-260.
19. E. M.M. Eynikel and Tobias Nicklas (Eds.), Samson: hero or fool? : the many faces of Samson, Leiden; Brill, 2014
20. A. Seidler, "Fasting," "Sackcloth," and "Ashes" – From Nineveh to Shushan', VT 69 (2019), p. 117 – 134
21. A. Seidler, "For he had told them"– Mordecai the Jew and Jonah the Hebrew, Jul 2020, Scandinavian Journal of the Old Testament

תכני העשרה - הסיפור המקראי

22. אלטר אורי, אמנות הסיפור במקרא, ישראל תשמ"ח
23. אמית יאירה, לקרוא סיפור מקראי, ישראל תש"ס
24. בר אפרת שמעון, העיצוב האמנותי של הסיפור במקרא, ישראל תש"ם
25. גרוסמן יהונתן, גלוי ומוצפן, תל אביב 2015
26. פולק פרנק, הסיפור במקרא, ירושלים תשנ"ד
27. Berlin, Poetics and Interpretation of Biblical Narrative, Sheffield, 1983.
28. Brenner, The Israelite Woman, Sheffield 1985.
29. Bach (ed.), Women in the Hebrew Bible, New York 1999.
30. M. Sternberg, The poetics of Biblical narrative, Bloomington, 1985.